

Rust, ruimte, Riga

Roadtrippen door Letland

Wilde frambozen, lokale bosbessenwijn, handgeplukte paddenstoelen en desembrood: wie Letland zegt, zegt puur natuur. KCK toerde door dit stille, dunbevolkte land, dat bol staat van bos, rivier en zee. En wil je toch iets van reuring in de tent, dan is hoofdstad Riga *the place to be*.

TEKST RESI LANKESTER FOTOGRAFIE RUBEN DRENTH

In Letland is het stil. We ervaren het als we in onze kano over de Gauja-rivier varen die ochtend. Eerst is er nog het geluid van onze peddels die het water wegscheppen. Maar als we ze even neerleggen, omdat een klein stroompje ons de juiste kant op stuwt, horen we het: stilte. Stilte, vergezeld van het timide getjilp van vogels en het trage geruis van bomen. De constante zoem van snelwegen en spoorlijnen die wij als stedelingen gewend zijn, is hier volledig afwezig. Hadden we kunnen weten. Dit land, met de omvang van Nederland, telt maar twee miljoen inwoners. En daarvan woont bijna de helft in hoofdstad Riga. Dat betekent dat het grootste deel van het land wordt bevolkt door rivieren, meren en groene bossen vol frambozenstruiken en wilde paddenstoelen.

ONBEWOOND EILAND

Onze thuisbasis de komende dagen: camping Apalkalns, 'kleine heuvel', in het 90 duizend hectare tellende Nationale Park van Gauja. Eigenaar Juris Leimanis komt in eerste instantie wat introvert over, maar al snel blijkt hij een ondernemer met de energie van een Duracell-konijn. "Mooi, die houten chalets op je camping, Juris", zeggen we onwetend op dag één. "Yes, *I made myself*", knikt hij trots. "Gaaf, die robuuste barbecues, Juris", zeggen we op dag twee. "Yes, *I make myself*." Bij de staanplaatsen aan het Raiskums-meer zien we een idyllisch plaatje: een stukje grond dat omringd is door water, waardoor de tentbewoner zich op z'n eigen onbewoonde eiland waant. Met een charmant houten bruggetje ernaartoe... wacht, eh, Juris? Lachend: "Yeees, *I make*." Juris bouwde zijn camping op het land van zijn ouders, die hier vroeger een

boerderij hadden. Later hoor ik van meer campingeigenaren een soortgelijk verhaal. Veel land is al eeuwen familiebezit, met een kleine 'onderbreking' in de periode waarin de Sovjets (vanaf 1939) zich veel grond toe-eigenden. In 1991 werd Letland onafhankelijk.

WIJN EN HOUT

Je hebt mannen en je hebt stoere hout-hakkers. Rihards Vidzickis behoort tot de laatste categorie. Hij is eigenaar van het Vienkoci-park, een openluchtmuseum over houten voorwerpen. In eerste instantie klinkt dat me nogal, ehm, saai in de oren. Maar dit beeldenbos vol objecten die volledig uit één stuk hout zijn gemaakt, inspireert. Wanneer we Rihards met zijn bijl een stuk boomstam te lijf zien gaan, voelen we dezelfde 'do it yourself'-mentaliteit als eerder op camping Apalkalns. Het doet ons beseffen hoeveel we inmiddels overlaten aan

Letland heeft ook mooie stranden, zoals deze bij Tuja

Als de peddels stilliggen horen we het: stilte

machines en elektronische apparatuur. Als we het dan toch over 'zelf maken' hebben, dan mogen we de lokale wijn niet overslaan, vindt Juris. We gaan naar Ligatne, het dorp dat bekend staat om de in zandsteenrots uitgehakte grotten. Ooit ideaal als koele opslagruimte in het pre-koelkasttijdperk, nu heel geschikt als wijnkelder. 'Wijn' als in Sauvignon of Chardonnay: nee. Wanneer ik met fotograaf Ruben de bosbessenwijn proef, doe ik echt mijn best: "Ik zie dit nog wel een hitje worden deze zomer. Met wat munt, citroen..." De fotograaf onderbreekt me hoofdschuddend: "Met vooral heel veel wáter, zul je bedoelen."

QUINOA UIT DE STREEK

Op haar 18e vertrok ze uit Letland. En pas nu, op haar 33e, is Lelde Strazdina terug. We ontmoeten de blonde verkoo-ster bij het biologische supermarktje Kimene (komijn) Veikals (winkel) in het

Rihards Vidzickis, beroep: stoere houthakker

Nationaal Park

Het Gauja Nationaal Park in de regio Vidzeme is het oudste en grootste nationaal park van Letland. De rivier Gauja, met twintig kilometer de langste van het land, doorkruist het park en vormt de grens met Estland. Dit natuurgebied staat vooral bekend om zijn honderd meter hoge en bruine zandstenen kliffen langs de oevers van de rivier. Kajakken op de Gauja is heerlijk ontspannend. In het bos kun je rustig wandelen, fietsen en mountainbiken.

Uitzicht vanaf camping Apalkalns
Flaneren op het statige landgoed van Ungurmuiza

Heerlijk bijtanken in het groene Letland

charmante Cesis, tien kilometer van de camping. Ze is teruggekeerd omdat ze het gevoel had dat haar land nu pas is 'hersteld' van de Sovjettijd. Dat ook het voedselaanbod in de tussentijd is veranderd, had ze niet durven dromen. "Voor de Sovjets waren vlees en zuivel heilig. Als veganist kan ik daar niet zo veel mee. Wat was ik blij toen ik zag hoeveel er is veranderd in de afgelopen vijftien jaar!" De supermarkt is er een goed voorbeeld van. De rekken staan vol met quinoa uit de streek, zelfgemaakte jam, bier van een lokale brouwerij. "Letten lijken op de Scandinaviërs. Wij eten liever noten, fruit en groente dan vlees en zuivel. Ik heb het idee dat we langzaam onze identiteit terugkrijgen", zegt ze met een grote glimlach.

BUNKERMUSEUM

Het verhaal van Lelde bevestigt het gevoel dat we hebben na een paar dagen roadtrippen door dit voormalige Oost-blokland: Letland zit goed in haar vel. Tegelijkertijd sluimert het Sovjet-verleden op de achtergrond. In Ligatne bezoeken we een ondergrondse KGB-bunker. Onze gids Oscar

blijkt een getalenteerd verhalenverteller en stuipen-op-het-lif-jager. "Ik adviseer iedereen om mij niet kwijt te raken tijdens de rondleiding", zegt hij met een zware stem en samengeknepen ogen. "Kijk maar naar je telefoon. We zijn nu negen meter diep: geen bereik hè?" In dit gangenstelsel van zo'n tweeduizend vierkante meter zaten tijdens de Koude Oorlog honderden Russische leden van de staatsveiligheidsdienst dag en nacht de wacht te houden, voorbereid op een ramp die nooit gebeurde. De aanblik van alle werkkamers, vergaderzalen en contactapparatuur is een vervreemdende stap in een toch vrij recent verleden. Bij de kassa kun je na afloop voor zes euro een ouderwets gasmasker kopen. "Het verlengt je leven met een kwartier", zegt gids Oscar droogjes.

TOEVLUCHTSOORD

Camping Leiputrija grenst aan een groot bos: militair oefenterrein van de NAVO. Maar niet voor niets heet deze camping 'toevluchtsoord'. Het is hier stil, groen en in het seizoen worden er op het bosrijke oefenterrein massaal wilde paddenstoelen geplukt.

'Letten lijken
meer op
Scandinaviërs'

↑ Het oude stadscentrum van Riga: prachtig en toeristisch

↑ De indrukwekkende bibliotheek van Riga opende in 2014. De boeken werden handmatig door zo'n 15.000 Letten naar het nieuwe pand verhuisd

Een dagje Riga?

Tips van journalist Resi en fotograaf Ruben.

Eten:

Probeer een streekgerecht. Wij knabbelden op een gekookt varkensoor met dille. Even wennen, maar niet slecht. In de Miera lela vind je veel leuke (en niet heel toeristische) restaurantjes.

Drinken:

Neem de glazen lift naar de 26e etage van het Radisson Blu Hotel. Bestel een *Black Balsem* en geniet van het uitzicht over de Gauja.

Doen:

Bezoek de Centrale Markt (voormalige opslagplek voor zeppelins!) en kijk hoe de Letten hun verse kazen en topzware desembroden aan de man brengen.

TIP

Herinnering aan WO II

Ga je richting Riga, stop dan onderweg bij voormalig concentratiekamp Salaspils. Hier is in de open lucht een indrukwekkend herdenkingsmonument te zien, een verzameling kolosale betonnen beelden.

Riga is maar een uur rijden. In Riga is de oude arbeiderswijk Kalnciema sinds kort hip & happening. Van verkoopster Lelde uit Cesis kregen we de tip om hier de zaterdagmarkt te bezoeken. Ze vertrouwde ons toe dat ze ervan droomt om hier ooit te staan met haar eigen bedrijf in bijzondere, tweedehands spullen. "Ik wil al het mooie dat Letland heeft in ere herstellen." Een wens die, als je het ons vraagt, opgaat voor het hele land. ●

Agris, zoon van eigenaren Mija en Waldis, verwelkomt ons met een verrassing. Hij heeft quads geregeld om het enorme woud mee te verkennen. Weer eens wat anders dan een boswandeling. Tijdens de spannende squadcrosstocht (gas geven, blijven sturen, niet nadenken) stoppen we regelmatig om de overblijfselen van oude Sovjetbunkers te bekijken. Van ons 'toevluchtsoord' naar hoofdstad

Info

AFSTAND UTRECHT – RIGA
1.715 km

www.latvia.travel/en/sight/gauja-national-park
www.vienkoci.lv/en/
www.liveriga.com
www.visitligatne.lv
www.latvia.travel

KAMPEERREIZEN VAN ANWB

De 31-daagse Grand Tour Polen en Baltische staten doet ook Letland aan, onder meer de hoofdstad Riga.
[i anwbkampeerreizen.nl](http://i.anwbkampeerreizen.nl)

Campings

1 Camping Apalkalns

Weidse camping op grazige heuvel. Kan wat kaal overkomen. Maar dan ontdek je het mooie meer, de knusse zijtes, de barbecues en de voorraad houtblokken, de picknicktafels, de wand met gratis fiets- en routekaarten (ook in het Nederlands). En je ontmoet eigenaar Juris, de alleskunner, die dag en nacht voor je klaar staat. De camping is volop in ontwikkeling. Kano's en fietsen te huur.

adres Raiskuma Pag, Pargaujas LV-4146
t (00371) 294 481 88
i www.apalkalns.lv/en
gps 57.317524, 25.147646
open 15 april t/m 1 oktober

terrein ruim 100 staanplaatsen voor campers, caravans en tenten, ook houten chalets en wigwamtenten te huur.

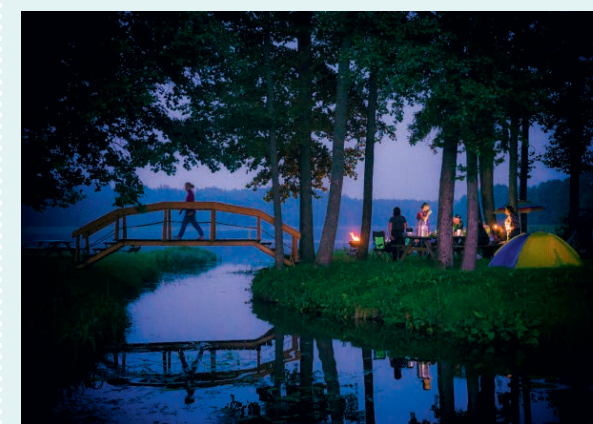
2 Camping Leiputrija

Kees en Marlène van Aarde uit Bleiswijk staan een aantal dagen met hun camper op Leiputrija, vlak bij de rivier. Kees: "Het deed ons denken aan Suriname. Daar was de oever ook zo volledig natuurlijk begroeid en de stilte zo overweldigend." Leuk: de sauna. Na afloop krijg je een glas zelfgebrouwen berkenboomsap aangeboden. Lekker: ontbijt met zelfgemaakte jam en frambozen uit het bos.
adres Stirninas Ilkene, Adazu

nov., LV-2164
t (00371) 264 055 96
i www.leiputrija.com
gps 57.086796, 24.442853
open 1 mei t/m 1 oktober
terrein plekken voor campers, caravans en tenten. Ook veel mobilhomes en houten bungalows aanwezig.

3 Camping Meza Salas

Op Meza Salas heerst een kuuroordsfeer; eigenaresse Linda wil gasten het liefst zo veel mogelijk rust en ruimte geven. De naam van haar camping: 'eiland in het bos'. "Comfortable nature", noemt Linda dit. "Een Duits stel me 'of de vogels wat zachter konden', ze dachten dat ik een cd met vogelgeluiden had opgezet." Er zijn vier meertjes om in te zwemmen. Het eten is hier seizoensgebonden en biologisch.
adres Limbazu Pag., Limbazu nov. LV-4020
t (00371) 291 221 33
i www.mezasalas.lv/en
gps 57.480862, 24.563089
open hele jaar
terrein Er kunnen heel veel campers op het terrein, maar Linda vindt een stuk of dertig genoeg, zodat iedereen veel ruimte heeft. Ook huuraccommodaties.

↑ Camping Apalkalns

ZOEK & BOEK
Ga naar anwb.nl/camping

